

UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

ՓՈԽՇՄԲՈՒՆՄԱՆ ՀՈՒՇԱԳԻՐ

<<ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ>> ՊԵՏԱԿԱՆ ՈՉ
ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ

ԵՎ

ՄԻԱՎՈՐՎԱԾ ԱԶԳԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՓԱԽՍԱԿԱՆՆԵՐԻ
ՀԱՐՅԵՐՈՎ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՀԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՅՉՈՒԹՅԱՆ
ՄԻՋԵՎ

Սույն ՓՈԽԸՄԲՈՒՄԱՆ ՀՈՒՇԱԳԻՐԸ (այսուհետ՝ Հուշագիր) կնքվում է <<Արդարադատության ակադեմիա>> պետական ոչ առևտրային կազմակերպության (այսուհետ՝ Ակադեմիա) և Միավորված ազգերի կազմակերպության Փախստականների հարցերով գերագույն հանձնակատարի գրասենյակի հայաստանյան ներկայացուցչության (այսուհետ՝ ՄԱԿ ՓԳՀ) միջև, այսուհետ առանձին՝ «Կողմը» և միասին՝ «Կողմերը»:

1. ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՎ Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրում և մարդու իրավունքների վերաբերյալ միջազգային այլ փաստաթղթերում ամրագրված սկզբունքների կարևորությունը, որոնց համաձայն՝ յուրաքանչյուր ոք ունի դրանցում սահմանված բոլոր իրավունքներն ու ազատությունները՝ անկախ որևէ ռասայական, մաշկի գույնի, սեռի, լեզվի, կրոնի, քաղաքական և այլ համոզմունքների, ազգային կամ սոցիալական ծագման և այլ տարբերակման.
2. ՎԿԱՅԱԿՈՉԵԼՈՎ «Փախստականների կարգավիճակի մասին» 1951 թվականի կոնվենցիայի և այդ կոնվենցիայի 1967 թվականի արձանագրության, «Տնտեսական, սոցիալական և մշակութային իրավունքների մասին» 1996 թվականի միջազգային դաշնագրի, «Քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների մասին» 1996 թվականի միջազգային դաշնագրի, «Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» 1950 թվականի եվրոպական կոնվենցիայի և մարդու իրավունքների վերաբերյալ միջազգային այլ փաստաթղթերի կարևորությունը, որոնց միացել է Հայաստանի Հանրապետությունը, և որոնք ՄԱԿ ՓԳՀ-ն և Ակադեմիան համաձայնում են կիրառել որպես իրենց համագործակցության հիմնական շրջանակ.
3. ՀԱՇՎԻ ԱՌՆԵԼՈՎ, որ ՄԱԿ ՓԳՀ-ն Միավորված ազգերի կազմակերպության այն գործակալությունն է, որն օժտված է փախստականներին միջազգային պաշտպանություն տրամադրելու և փախստականների խնդիրներին տևական լուծումներ գտնելու մանդատով, և որ պաշտպանության այս իրավասությունը ներառում է նաև քաղաքացիություն չունենալու դեպքերի կանխումը ու կրճատումը և քաղաքացիություն չունեցող անձանց և պաշտպանության կարիք ունեցող այլ անձանց պաշտպանությունը Միավորված ազգերի կազմակերպության տարբեր բանաձևերում հռչակված դրույթների համաձայն.
4. ԳԻՏԱԿՑԵԼՈՎ դատական մարմինների առանցքային դերակատարումը փախստականի կարգավիճակը որոշելու մասին որոշումների վերանայման, ինչպես նաև փախստականների, ապաստան հայցողների, քաղաքացիություն չունեցող անձանց և ՄԱԿ ՓԳՀ-ի իրավասության շրջանակներում գտնվող այլ անձանց իրավունքների պաշտպանության՝ ներառյալ անձին վերադարձնելու անթույլատրելիության սկզբունքի, դատավարական իրավունքների և նրանց քաղաքացիական, սոցիալական և տնտեսական իրավունքների և սոցիալական ծառայությունների հասանելիության նկատմամբ լիարժեք հարգանքն ապահովելու հետ կապված հարցերում.
5. ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼՈՎ, որ Ակադեմիայի գործունեությունը նպատակաուղղված է Հայաստանում դատավորների և դատախազների վերապատրաստմանը, այդ թվում՝ ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների սկզբունքներին

համապատասխան՝ Հայաստանի Հանրապետությունում իրավունքի գերակայությունն ապահովելու հարցում նրանց պրոֆեսիոնալիզմի կատարելագործմանը.

6. ԱՌԱՋՆՈՐԴՎԵԼՈՎ այն միասնական նպատակով, որն է՝ համատեղ հետազոտությունների, փոխգործակցության ամրապնդման միջոցով Հայաստանում փախստականների, ապաստան հայցողների ու այլ կերպ տեղահանված բնակչության ու քաղաքացիություն չունեցող անձանց պաշտպանության ուժեղացումը.
7. ՔԱՆԻ ՈՐ Ակադեմիան և ՄԱԿ ՓԳՀ-ն ցանկանում են համատեղ աշխատել՝ Հայաստանի Հանրապետությունում ապաստան հայցողների, փախստականների, քաղաքացիություն չունեցող անձանց և պաշտպանության կարիք ունեցող՝ այլ կերպ տեղահանված բնակչության պաշտպանության հարցում դատական մարմինների դերակատարումն ամրապնդելու ուղղությամբ՝ դատավորների և դատախազների վերապատրաստման կայուն կրթական համակարգ ստեղծելու միջոցով վերաբերելի միջազգային իրավունքի, սկզբունքների և չափորոշիչների վերաբերյալ նրանց ընկալումը բարելավելու նպատակով՝ ԿՈՂՄԵՐԸ ՀԱՄԱԶԱՅՆԵՑԻՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼԻ ՄԱՍԻՆ.

ՀՈՐԿԱԾ 1

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ՍՏԱՆԶՆԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ

- 1.1. Կողմերը համագործակցում են իրենց համապատասխան մանդատների և պարտականությունների շրջանակներում ընդգրկված՝ ընդհանուր հետաքրքրություններ կայացնող հարցերի շուրջ:
- 1.2. Համագործակցությունը մասնավորապես նպատակ ունի՝ Ակադեմիայի կողմից համապատասխան վերապատրաստման դասընթացների արդյունավետ կազմակերպման միջոցով դատական մարմինների դերակատարման ամրապնդման ապահովում, որը կնպաստի փախստականների, մասնավորապես Հայաստանի Հանրապետությունում պաշտպանություն փնտրող Միքիայից տեղահանված անձանց, ապաստան հայողների, այլ կերպ՝ տեղահանված բնակչության և քաղաքացիություն չունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանությանը
- 1.3. Համագործակցությունը նպատակ ունի՝ Ակադեմիայի աշխատանքում և ուսումնական ծրագրում համակարգված ձևով ներառելու փախստականների վերաբերյալ միջազգային և ներպետական իրավունքը, ինչպես նաև միջազգային և ներպետական իրավունքի այն մյուս դրույթները, որոնցով կարգավորվում է փախստականների, ապաստան հայցողների, ներքին և այլ կերպ տեղահանման ենթարկված անձանց, ինչպես նաև քաղաքացիություն չունեցող անձանց նկատմամբ վերաբերմունքը [Հայաստանի դատական մարմինների ներկայացուցիչների շրջանում իրավունքի այս ոլորտների վերաբերյալ գիտելիքների ընդլայնման նպատակով]:

ՀՈՂՎԱՍՏ 2
ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ՀԱՏՈՒԿ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- 2.1 Ակադեմիան և ՄԱԿ ՓԳՀ-ն համագործակցում են իրենց՝ ընդհանուր հետաքրքրություն ներկայացնող հարցերի շուրջ: Համագործակցությունն իրականացվում է հատկապես ստորև նշված ոլորտներում՝
- 2.1.1 Հայաստանի Հանրապետության կողմից՝ 1951 թվականի կոնվենցիայի/ 1967 թվականի արձանագրության, մարդու իրավունքների վերաբերյալ համապատասխան միջազգային պայմանագրերի և կիրառելի ներպետական իրավունքի համաձայն փախստականների նկատմամբ ստանձնած՝ միջազգային իրավական պարտավորությունների արդյունավետ իրականացման խթանում:
- 2.1.2 համատեղ ծրագրերի ձեռնարկում՝ ուղղված Հայաստանի Հանրապետությունում փախստականների, ապաստան հայցողների, քաղաքացիություն չունեցող անձանց և միջազգային պաշտպանության կարիք ունեցող այլ անձանց պաշտպանության ոլորտում քննիչների, դատավորների և դատախազների կարողությունների զարգացմանը, ինչպես նաև մարդու իրավունքների վերաբերյալ կրթության ոլորտում գործունեության խթանմանը՝ փախստականների և պաշտպանության կարիք ունեցող այլ անձանց նկատմամբ դրական և հարգալից վերաբերմունքը խրախուսելու նպատակով:
- 2.1.3 համատեղ կամ / և համակարգված հետազոտական գործունեության նախաձեռնում և իրականացում, որի ընթացքում կուսումնասիրվեն փախստականների, ապաստան հայցողների, ներքին կամ այլ կերպ տեղահանման ենթարկված բնակչության և քաղաքացիություն չունեցող անձանց պաշտպանության հարցում դատական մարմինների դերակատարումն ամրապնդելու ուղիները:
- 2.1.4 միջազգային փորձի և ՄԱԿ ՓԳՀ-ի փորձագիտական հմտությունների և գիտելիքների օգտագործում՝ փախստականների պաշտպանության և քաղաքացիություն չունեցող անձանց պաշտպանության բնագավառում վերապատրաստման մեթոդաբանության մշակումը և իրականացումը դյուրացնելու նպատակով:
- 2.1.5 Հայաստանի Հանրապետությունում փախստականների, ապաստան հայցողների և քաղաքացիություն չունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության ոլորտում դատավորների, քննիչների և դատախազների գիտելիքների և հմտությունների զարգացումը՝ Ակադեմիայի կողմից վերապատրաստման դասընթացների կազմակերպման միջոցով (մասնավորապես առարկայական ծրագրերի, ուսուցման (առկա և հեռավար) փաթեթների մշակման միջոցով):
- 2.1.6 Ակադեմիայի կողմից փախստականների, քաղաքացիություն չունեցող անձանց և ապաստան հայցողների իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ վերապատրաստման գործընթացի արդյունավետ կազմակերպման և ուսումնական նյութերի մշակման նպատակով ՄԱԿ ՓԳՀ-ի կողմից (համապատասխան փորձագետների միջոցով) խորհրդատվության տրամադրում և փորձի ներդրում:
- 2.1.7 մասնակցություն ընդհանուր հետաքրքրություն ներկայացնող թեմաների վերաբերյալ խորհրդաժողովներին, աշխատաժողովներին ու այլ հանդիպումներին

և համատեղ աջակցության ապահովում դրանց կազմակերպման ընթացքում՝ ընդունելով այն փաստը, որ Կողմերը կարող են հրավիրել միմյանց՝ մասնակցելու իրենց կողմից անցկացվող խորհրդաժողովներին կամ հանդիպումներին՝ իրենց գործող կանոններին համապատասխան և այն դեպքերում, երբ այդպիսի հանդիպումներն անդրադառնում են ընդհանուր հետաքրքրություն ներկայացնող հարցերին:

- 2.2 Այսպիսի համագործակցության նպատակներով Կողմերն իրականացնում են համատեղ ծրագրեր, որոնց համար նրանց կողմից կնքվում են լրացուցիչ համաձայնագրեր՝ Հուշագրում սահմանված ուղեցույցներին համապատասխան:

ՀՈՂՎԱԾ 3

ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- 3.1 Կողմերն իրենց գործողությունների ծրագրերի և փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող հնարավոր հարցերի վերաբերյալ, կանոնավոր կերպով, խորհրդակցում են միմյանց հետ՝ իրենց նպատակներն իրագործելու և իրենց համապատասխան գործողությունները համակարգելու նպատակով:

ՀՈՂՎԱԾ 4

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄ

- 4.1 Կողմերը, կանոնավոր կերպով, փոխանակում են ընդհանուր հետաքրքրություն ներկայացնող հարցերի վերաբերյալ տեղեկություններ և փաստաթղթեր:

ՀՈՂՎԱԾ 5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

- 5.1 Չհակասելով այն դրույթներին, որոնք Կողմերը կարող են նախատեսել Հուշագրի համաձայն ծրագրերի և (կամ) գործողությունների համատեղ իրականացման նպատակով կնքվող լրացուցիչ համաձայնագրերի դրույթներում և (կամ) նամակների փոխանակման միջոցով ձեռք բերվող համաձայնություններում՝ Հուշագիրն, ինքնին, Կողմերից որևէ մեկի համար չի առաջացնում ֆինանսական բնույթի որևէ պարտավորություն:

- 5.2 Կողմերի ստանձնած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն, որն առաջանում է Հուշագրի կամ այն լրացուցիչ համաձայնագրերի արդյունքում, որոնք կարող են կնքվել, կատարվում է՝ հաշվի առնելով ֆինանսական միջոցների հասանելիությունը և բյուջետային ու ֆինանսական հարցերին առնչվող չափորոշիչների, կանոնների և կանոնակարգերի պահպանմամբ:

ՀՈՂՎԱԾ 6
ՎԵՃԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

6.1 Հուշագրի մեկնաբանման կամ իրականացման առնչությամբ ծագած ցանկացած վեճ կարգավորվում է Կողմերի միջև ուղղակի բանակցությունների միջոցով: Այն դեպքում, երբ Կողմերը չեն գալիս երկու Կողմերի համար բավարար համարվող համաձայնության, նրանք իրենց տարաձայնությունները ներկայացնում են փոխադարձաբար համաձայնեցված արբիտրաժային կարգով քննության: Արբիտրաժի որոշումը վերջնական է ու պարտադիր և ենթակա չէ բողոքարկման:

ՀՈՂՎԱԾ 7
ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԱՆՁԵՌՆԱԽԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆ

7.1 Հուշագրի որևէ դրույթ չի կարող համարվել ուղղակի արտահայտված կամ ենթադրյալ հրաժարում այն արտոնություններից և անձեռնմխելիությունից, որոնցից օգտվում է ՄԱԿ ՓԳՀ-ն:

ՀՈՂՎԱԾ 8
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

8.1 Հուշագիրը կվերանայվի ուժի մեջ մտնելուց մեկ տարի հետո կամ ցանկացած պահի, երբ կողմերից մեկը անհրաժեշտ համարի: Հուշագրում կարող են փոփոխություններ կատարվել միայն փոխադարձ գրավոր համաձայնությամբ: Այն փաստաթղթերը, որոնցում արձանագրվում են սույն Փոխըմբռնման հուշագրում կատարված փոփոխությունները կցվում են Հուշագրին և կազմում են դրա բաղկացուցիչ մասը:

8.2 Հուշագիրը ուժի մեջ է մտնում Կողմերի լիազորված ներկայացուցիչների կողմից ստորագրման պահից և ուժը կորցրած է համարվում 8.3.-րդ կետով սահմանված կարգով:

8.3 Հուշագրի գործողությունը կարող է դադարեցվել փոխադարձ համաձայնությամբ կամ Կողմերից յուրաքանչյուրի կողմից՝ ոչ ուշ, քան իննսուն օր առաջ մեկ Կողմից մյուս Կողմին կատարվող գրավոր ծանուցմամբ: Չնայած սույն Փոխըմբռնման հուշագրի գործողության դադարեցմանը՝ 2.2 հոդվածում նշված՝ Կողմերի կնքած և պատշաճ կերպով ֆինանսավորված լրացուցիչ համաձայնագրերը շարունակում են գործել մինչև դրանց գործողության ավարտը, եթե Կողմերը փոխադարձաբար այլ որոշում չեն կայացնում:

8.4 6-րդ և 7-րդ հոդվածներն ուժի մեջ են մնում Հուշագրի գործողության ժամկետի ավարտից կամ դադարեցումից հետո:

Ի ՀԱՍՏԱՏՈՒՄՆ ՈՐԻ՝ Կողմերի՝ պատշաճ կերպով լիազորված ներկայացուցիչները
Երևանում 2016 թվականի մարտի 9-ին ստորագրեցին սույն Փոխըմբռնման հուշագիրը,
երկու օրինակով՝ անգլերեն և հայերեն.

Միավորված ազգերի կազմակերպության
Փախստականների հարցերով գերագույն
հանձնակատարի
հայաստանյան ներկայացուցչության
անունից՝

Քրիսթոֆ Բիրվիր
ՄԱԿ ՓԳՀ Ներկայացուցիչ Հայաստանում

<<Արդարադատության ակադեմիա>>
պետական ոչ առևտրային
կազմակերպության անունից՝

